

Una idea persistent

Ningú com Joan Fuster va definir d'una manera més concisa, documentada i interessant alhora el concepte d'unitat nacional dels territoris del domini lingüístic català. A *Nosaltres, els valencians* i a *Qüestió de noms* l'escriptor de Sueca va concretar, amb l'eficàcia ideològica i literària que el caracteritzava, les idees que Enric Prat de la Riba va recollir a *La nacionalitat catalana* i que després van treballar amb més o menys intensitat i fortuna uns altres ideòlegs, polítics i assagistes fins al final de la guerra del 36. El franquisme, no cal dir-ho, va arrasar amb el concepte i la intenció. En la *Nueva España* del general Franco l'única aspiració nacional que no resultava reprovable ni perseguida era la que encarnava ell mateix. Però a partir dels anys seixanta el concepte de nació catalana, concretat a través de la denominació Països Catalans, va tornar a rebrotar amb la força de què el va saber dotar Fuster. Els "Països Catalans" van ser, a partir d'aquell moment, un referent, benigne o maligne.

Un referent que ha tingut defensors i els detractors. Deixant de banda els seus enemics visceralment, que, en nom d'una falsa diferenciació, reivindicaven, de manera clara o velada, l'espanyolisme més corrosiu. En tot cas, el valencianisme i el mallorquinisme polítics s'han inspirat en Joan Fuster però no l'han seguit al peu de la lletra. Els uns i els altres han entomat la unitat de la llengua i la cultura catalanes que Fuster utilitzava per articular un projecte polític unificador, però no han anat més enllà. Els uns i els altres han argumentat que les majories socials al País Valencià i a les illes Balears no poden assumir uns plantejaments tan radicals. O encara, han estat capaços d'articular una teòrica nova que desvincula la nació política de la lingüística o cultural. No han faltat veus tampoc que han avisat cíclicament de l'error que suposa defensar un concepte que, al seu entendre, fa més mal que bé a la renacionalització d'aquests dos territoris.

Siga com siga, el debat torna una vegada i una altra. Ningú discuteix ja la necessitat que catalans, valencians i mallorquins treballen conjuntament en fronts econòmics d'interessos comuns. Gairebé ningú que no siga analfabet o mala persona discuteix la unitat de la llengua. Però la confluència política és una altra cosa. Els grans partits polítics propis valencians o balears la rebutgen, però sempre n'hi ha que la reivindiquen. El darrer número de la revista *L'Espill* aborda la vigència del concepte "Països Catalans". Amb aportacions que paguen la pena de llegir i debatre. Hi ha idees que no moren del tot mai. Perquè parteixen d'una necessitat. Oportuna o no.

40

44

62

58

77

La Galeria

- 71 LITERATURA**
Entrevista a Joan Tomàs Martínez Grimal
- 72 LITERATURA** | Joan Garí
Dormir sol
- 73 MÓN EDITORIAL**
- 74 LITERATURA** | Lluís Bonada
La defensa de les llibertats catalanes i de tota la Corona d'Aragó va conformar el pensament liberal espanyol
- 75 LITERATURA**
Se salvarà l'occità?
Joan Daniel Bezsonoff
- 76 CINEMA** | Àlex Gorina
Carlo Ponti daltabaix
- 77 TELEVISIÓ**
Cercle
Toni de la Torre
- 78 TEATRE**
Vèncer la por
Francesc Foguet i Boreu
- 79 ART**
Arts gràfiques, a subhasta
Ricard Mas Peinado
- 81 GASTRONOMIA**
Menú del dia
Jaume Fàbrega

Disseny: Ana Vanesa Prieto
Disseny de la capçalera: Toni Payà
Disseny de la portada: Toni Payà
Publicitat i promoció: Salva Martínez (València)
Tel.: 963 535 100. Gemma Garrido i Zaida Torregrosa (Barcelona). Tel.: 932 384 262.
Nous projectes: Zaida Torregrosa
Subscripcions: Maria Josep Cánovas
Administració: Pilar Martí
Fotomecànica i impressió: Rotimpres Aiguaviva (Gironès).
Dipòsit legal: V-853-1984

Amb el suport:

Generalitat de Catalunya

Cap part d'aquesta publicació no pot ser reproduïda per cap mitjà: mecànic, fotoquímica, electroòptica, magnètica, de fotocòpia, ni de cap altra mena, sense permís de l'editor.